

11. On approval of the Concept of reforming local self-government and territorial organization of power in Ukraine: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine from 01.04.2014 . № 333. The Verkhovna Rada of Ukraine, zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-p#Text. Accessed 5 May 2022
12. "Strategy of sustainable development of the Verkhnyansk united territorial community for the years 2017-2027." Official Verkhnyanska village united territorial community, 3f7d2da06861b843d46de48c656e9b09.pdf (dosvit.org.ua).
13. "Strategy of development of Vytvytsia united territorial community of Ivano-Frankivsk region for the period up to 2028." Vytvytska-gromada, vytvytska-gromada.gov.ua/news/1617188719/. Accessed 5 May 2022
14. "Strategy of development of Dolyna united territorial community of Ivano-Frankivsk region for the period up to 2028." Official Website of Dolyna City Council, pleddg.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/Dolyna-Subregion-Development-Strategy.pdf. Accessed 5 May 2022
15. "Development Strategy of the Kalush United Territorial Community of Ivano-Frankivsk Region until 2028." Official Website of Kaluga City Council, kalushcity.gov.ua/news/strategiyi-rozvitku-kaluskoymiskoyi-teritorialnoyi-gromadi-na-2022-2030-roki. Accessed 5 May 2022
16. "Strategy for the development of the Novytsia united territorial community of Ivano-Frankivsk region for the period up to 2028." Official Site Novice Territorial Community, novotg.gov.ua/news/1591264300/. Accessed 5 May 2022
17. "Strategic plan for the development of the Savior united territorial community for the period 2020-2027." Назва платформи де є ресурс, spaska.gromada.org.ua/news/1576229834/. Accessed 5 May 2022
18. Sitnikova, N.P. "Experience of strategic planning of sustainable development in the European Union." 2012. *Economy and state*, www.economy.in.ua/pdf/11_2012/5.pdf. Accessed 5 May 2022
19. Berdanova, O., and V.Vakulenko. *Strategic planning of local development: a practical guide*. Swiss-Ukrainian project «Support to decentralization in Ukraine – DESPRO», 2012.
20. Torkatyuk, V.I. "Sustainable development of territories: Basic scientific and theoretical approaches to the definition and essence of the concept." *Business inform*, no. 4, 2009, pp. 127-130.

УДК 330.341.1:336.22

doi: 10.15330/apred.2.18.56-64

Сус Т.Й.

ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ РЕГІОНУ

Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра фінансів,
вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ,
76018, Україна,
тел.: 0342752351,
e-mail: taras.vik@ukr.net,
ORCID ID: 0000-0003-0374-3849

Анотація. Розглянуто сучасні підходи до оцінки ефективності фінансування інноваційного розвитку. Зазначено, що в сучасній світовій практиці спостерігається використання широкого спектру показників, які оцінюють рівень інноваційного розвитку та вплив на нього різноманітних факторів. Сучасна інноваційна політика та її фінансування формується під дією неоднорідності інноваційного потенціалу, необхідності диференційованого підходу до кожного регіону, певних територіальних утворень всередині регіону, що пов'язано з природно-кліматичними умовами, рельєфом місцевості та спеціалізацією аграрного виробництва.

Запропоновано для аграрного сектору України компромісний підхід диференціації інноваційної та фінансової політики по цілях і інструментах, виходячи зі специфіки кожного регіону. Такий підхід до фінансової підтримки інноваційного розвитку аграрного сектору зумовлює перехід від централізованого розподілу фінансових ресурсів до децентралізації і розвитку конкурсних форм підтримки як зі сторони уряду так і органів місцевого самоврядування.

Зазначено, що в сучасних умовах проблеми оцінки інноваційного потенціалу регіону розглядаються українськими і зарубіжними науковцями, які використовують різноманітні підходи. Найбільш використовувані підходи до оцінки інноваційного потенціалу регіону є ресурсний, структурний, процесний та інтегральний.

Окреслено критерії оцінки ефективності фінансування інноваційного розвитку аграрного сектору регіону. Визначено основні методики кожна з яких використовує певні підходи до формування структури факторів і методів оцінки. Мета дослідження - окреслити підходи до оцінки ефективності фінансового забезпечення інноваційного розвитку аграрного сектору.

Новизною дослідження є формування алгоритму оцінки ефективності фінансового забезпечення інноваційного розвитку аграрного сектору, який базується на регіональній специфіці аграрного сектору.

Методологія дослідження базується на порівняльному методі та методі аналізу і синтезу при розгляді підходів до оцінки ефективності фінансового забезпечення інноваційного розвитку аграрного сектору регіону.

Ключові слова: фінансування, інновації, оцінка, підходи оцінювання, аграрний сектор, інноваційний розвиток.

Sus T.Y.

APPROACHES TO EVALUATION OF EFFICIENCY OF FINANCIAL SUPPORT OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF AGRICULTURAL SECTOR OF THE REGION

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,
Ministry of Education and Science of Ukraine,
Department of finance,
Shevchenko str., 57, Ivano-Frankivsk,
76018, Ukraine,
tel.: 0342752351,
e-mail: taras.vik@ukr.net,
ORCID ID: 0000-0003-0374-3849

Abstract. Modern approaches to assessing the effectiveness of financing innovative development are considered. It is noted that in modern world practice there is a use of a wide range of indicators that assess the level of innovation development and the impact of various factors. Modern innovation policy and its financing is formed which is related to natural and climatic conditions, terrain and specialization of agricultural production.

A compromise approach to the differentiation of innovation and financial policy by goals and instruments, based on the specifics of each region, has been proposed for the agricultural sector of Ukraine. This approach to financial support for innovative development of the agricultural sector leads to the transition from centralized distribution of financial resources to decentralization and the development of competitive forms of support from both the government and local governments.

It is noted that in modern conditions the problems of assessing the innovation potential of the region are considered by Ukrainian and foreign scientists who use different approaches. The most used approaches to assessing the innovation potential of the region are resource, structural, process and integrated.

Criteria for assessing the effectiveness of financing the innovative development of the agricultural sector of the region are outlined. The main methods are identified, each of which uses certain approaches to the formation of the structure of factors and evaluation methods. The purpose of

the study is to outline approaches to assessing the effectiveness of financial support for innovative development of the agricultural sector.

The novelty of the study is the formation of an algorithm for assessing the effectiveness of financial support for innovative development of the agricultural sector, which is based on the regional specifics of the agricultural sector.

The research methodology is based on the comparative method and the method of analysis and synthesis when considering approaches to assessing the effectiveness of financial support for innovative development of the agricultural sector of the region.

Key words: financing, innovations, evaluation, evaluation approaches, agricultural sector, innovative development.

Вступ. В сучасних умовах важливим напрямом підвищення конкурентоздатності аграрного сектору є активна інноваційна та інвестиційна сфери діяльності. Впровадження інноваційної моделі розвитку аграрного сектору вимагає створення ефективного механізму фінансового забезпечення, який би дозволив найбільш раціонально використовувати та покращувати існуючий науково-технічний потенціал для здійснення структурних технологічних змін в умовах дефіциту фінансових ресурсів. На даний момент в Україні не сформовано вагомих передумов для переходу аграрного сектору на інноваційну модель розвитку, зважаючи на відставання в темпах науково-технічного прогресу та слабкі конкурентні позиції держави, зокрема через брак фінансових ресурсів. Актуальною є необхідність активізації інноваційної діяльності як найбільш ефективного способу підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору та поступового нарощування експорту продукції аграрного сектору з високою доданою вартістю. Таким чином, питання оцінки ефективності фінансового забезпечення інноваційного розвитку аграрного сектору є надзвичайно актуальним, зважаючи на дефіцит власних фінансових та інвестиційних ресурсів.

Однією з ключових проблем інноваційного розвитку аграрного сектору є недостатність інформації про стан та динаміку інноваційних процесів в регіоні та впливу на них фінансових інструментів. Інформаційний вакуум не дозволяє адекватно оцінювати ефективність інноваційного розвитку з точки зору фінансової політики держави та диференціювати її, виходячи з регіональної специфіки.

Дослідженню різноманітних підходів до оцінки ефективності фінансового забезпечення інноваційного розвитку, пошуку та використанню різноманітних моделей оцінки присвячено багато робіт зарубіжних та вітчизняних науковців: М. Дем'яненка, П. Саблука, М. Маліка, П. Лайка, І. Лукінова, Ю. Лузана, М. Олсона, Д. Свінна та інших.

Розгляду питання фінансового забезпечення інноваційного розвитку присвячені наукові праці Г.О. Андрощука [1], О. М. Колодізієва [2], О.П. Кириленко [3], О. Крисального [4] та інших. Малюта Л.Я. запропонувала свою модель комплексної оцінки ефективності інноваційної діяльності підприємства, за допомогою якої можна визначити інтегральний показник рівня його інноваційного розвитку [5]. Актуальними залишаються питання підходів до розробки моделі оцінки фінансового забезпечення інноваційного розвитку аграрного сектору регіону, які б відповідали сучасним фінансовим можливостям та особливостям його забезпечення.

Постановка завдання. Метою і завданням статті є дослідження та теоретичне обґрунтування науково-методичних підходів щодо оцінки фінансового забезпечення інноваційного розвитку аграрного сектору. Методологічною базою стали порівняльний метод та метод аналізу і синтезу при розгляді підходів до оцінки ефективності фінансового забезпечення інноваційного розвитку аграрного сектору регіону.

Результати. З кінця ХХ століття набули популярності дослідження в пошуках причин, успіхів та невдач при фінансуванні інноваційного розвитку, особливо в розрізі

регіонального інноваційного розвитку та дії фактору нелінійності і нерівномірності одержаного результату.

В сучасній світовій практиці спостерігається використання широкого спектру показників, які оцінюють рівень інноваційного розвитку та вплив на нього різноманітних факторів.

Авторитетні міжнародні організації розробляють власні системи показників, які відображають рівень інноваційного потенціалу країни (регіону). Серед них найбільш затребуваними є:

1. Індекс науково-технічного потенціалу (Всесвітній економічний форум), як складова інтегрального показника оцінки рівня конкурентоздатності економіки країни. Експерти пов'язують сталий економічний розвиток в середньостроковій і довгостроковій перспективі з трьома змінними, які характеризують: макроекономічне середовище, інституційний клімат та розвиток технологій.

2. Рейтинг інноваційних економік агентства Bloomberg. Він розраховується на підставі інформації про інтенсивність досліджень та розробок, виробництво інноваційних послуг та товарів, продуктивність праці, активності патентної діяльності, якість освіти і концентрацію високотехнологічних компаній у країні [6].

3. Система показників оцінки інноваційної діяльності, яка застосовується в ЄС для порівняльного аналізу інноваційної діяльності в країнах Європейського Союзу включає в себе 16 індикаторів, які поділені на 4 групи: людський капітал; генерація нових знань; трансфер і використання технологій; фінансування інновацій та результати інноваційної діяльності. Оцінка інноваційної діяльності по запропонованій методиці дозволяє приймати ефективні рішення зі стимулювання інноваційного розвитку.

4. Оцінка рівня і динаміки розвитку інноваційної економіки здійснюється Організацією економічного співробітництва і розвитку(далі ОЕСР) для розвинутих і окремих країнах, що розвиваються. Система індикаторів ОЕСР включає наступні: питома вага високотехнологічного сектору економіки в продукції обробної промисловості та послугах; Інноваційна активність; обсяг інвестицій в сферу знань (суспільні та приватні); розробка і випуск комунікаційного обладнання, програмних продуктів та послуг; чисельність зайнятих в сфері науки і високих технологій, патентна активність і ін.

Проведені дослідження показали, що навіть в розвинутих країнах світу диференціація інноваційного розвитку аграрного сектору та регіонів в цілому є достатньо значною. Для пояснення цих відмінностей науковцями було висунуто ряд концепцій, зокрема теорії неявного знання, формування кластерів, інноваційних систем, точок росту . Сучасна інноваційна політика та її фінансування формується під дією неоднорідності інноваційного потенціалу, необхідності диференційованого підходу до кожного регіону, певних територіальних утворень всередині регіону, що пов'язано з природно-кліматичними умовами, рельєфом місцевості та спеціалізацією аграрного виробництва.

Це різноманіття умов агровиробництва зумовлює нові вимоги до інформаційного забезпечення та оцінки ефективності фінансування інноваційного розвитку аграрного сектору на регіональному та субрегіональному рівнях. Поряд з цим в Україні спостерігається недостатність статистичних даних про інноваційні процеси в аграрному секторі на регіональному рівні, що не дозволяє якісно їх оцінити та приймати ефективні рішення стосовно їх регулювання та фінансування. Варто зазначити, що в умовах децентралізації та делегування значних повноважень органам місцевого самоврядування, важливим є інформаційне забезпечення про інноваційний розвиток

агропідприємств, що здійснюють свою діяльність на території ОТГ та проведення ефективної інноваційної та фінансової політики.

Інновації та державна політика їх стимулювання визнані пріоритетними чинниками тривалого економічного розвитку в багатьох країнах світу. Однією з ключових тенденцій останніх років є усвідомлення особливо важливої ролі регіонів в стимулюванні інноваційних процесів [7].

Інноваційна активність проявляється в різноманітних формах не тільки в формі нових сортів рослин та порід тварин, технологій, але й в вигляді маркетингових і організаційних інновацій. Внаслідок великого різноманіття видів інноваційної діяльності, що пов'язано зі специфікою як регіону так і аграрного сектору, практично в кожному регіоні має місце інноваційний розвиток направлений на покращення продуктивності сільгоспвиробництва, організації виробництва, маркетингу та логістики. В успішному інноваційному розвитку аграрного сектору регіону ключову роль відіграє інноваційна та фінансова політика, а наукове лідерство серед регіонів відіграє другорядну роль. Це пов'язано з низьким рівнем комерціалізації наукових розробок та більшої схильності до впровадження зарубіжних інновацій, зокрема агрохолдингами.

Таким чином, однакова по обсягах і формах підтримка всіх регіонів, а також пріоритетна підтримка найбільш сильних по інноваційному потенціалу регіонів з достатньо високим науковим потенціалом не може вважатися оптимальним рішенням. На наш погляд, компромісним є диференціація інноваційної та фінансової політики по цілях і інструментах, виходячи зі специфіки кожного регіону. Такий підхід до фінансової підтримки інноваційного розвитку аграрного сектору зумовлює перехід від централізованого розподілу фінансових ресурсів до децентралізації і розвитку конкурсних форм підтримки як зі сторони уряду так і органів місцевого самоврядування.

Досвід країн Європейського Союзу показав ефективність фінансування за якого на національному рівні формується та фінансується науково-технічна, аграрна та промислова політика, а регіональні органи влади фокусують свою увагу на підтримці малого та середнього інноваційного підприємництва, впровадженні фермерськими господарствами інновацій і розвитку інноваційної інфраструктури в регіоні. Необхідність такого підходу до фінансування інноваційного розвитку зумовлена потребою концентрації обмежених фінансових ресурсів на найбільш важливих напрямках (які не завжди представлені у всіх регіонах, наприклад інновації в сфері зрошення).

При фінансуванні інноваційного розвитку аграрного сектору завжди постає проблема оцінки ефективності витрат. Першочергово виникає питання результативності та оптимальності обсягів фінансування науки (особливо в кризові періоди). При оцінці слід пам'ятати, що фінансування досліджень і розробок автоматично не призводить до трансформації знань в інновації і відповідно отримання економічного росту, як це передбачено так званою лінійною моделлю інноваційних процесів. На практиці навіть в інноваційно розвинутих країнах спостерігається певний лаг між винаходом і перетворенням його в інноваційний продукт.

При формуванні критеріїв оцінки ефективності фінансування інноваційного розвитку аграрного сектору регіону потрібно враховувати:

- наявність попиту та фінансових можливостей для впровадження інновацій серед підприємницьких структур аграрного сектору;
- об'єктивну можливість впроваджувати інноваційні технології, виходячи з наявної матеріально-технічної бази, кваліфікації працівників, екологічних вимог, національних стандартів та розвинутих інжинірингових послуг;

- інфраструктуру та можливості для дифузії та тиражування інноваційної продукції (в тому числі розвиток дорадчих служб, проведення виставок, конференцій, днів поля, функціонування інформаційного порталу в Інтернеті).

Всі підходи до оцінки впливу фінансового забезпечення на інноваційний розвиток можна умовно поділити на кількісні та якісні. Основною відмінністю якісного оцінювання є невикористання або обмежене використання статистичних методів при ранжуванні або типологізації регіонів стосовно інноваційного розвитку в цілому по всіх сферах діяльності. Прикладом якісної оцінки можуть служити дослідження інноваційного розвитку регіонів Європейського Союзу. В звіті Європейської комісії стосовно оцінки ступеня залучення регіонів до європейського дослідницького простору проведено наступну типологізацію:

- лідируючі в сфері досліджень, розробок і інновацій регіони;
- регіони доганяючого розвитку;
- регіони новачки [8].

Якісні підходи виправдовують себе в умовах відсутності статистичних даних, проте аналіз досліджень по оцінюванню інноваційного розвитку регіонів свідчить про зростання популярності та затребуваності кількісного підходу оцінювання, як більш точного та репрезентативного. Кількісні підходи направлені на підбір несуперечливих, надійних і валідних показників для кількісної оцінки інноваційних процесів в регіоні та можливості їх інтеграції. Саме кількісні показники дозволяють формувати та коректувати інноваційну політику на регіональному рівні та фінансово забезпечувати її реалізацію.

Аналіз зарубіжних досліджень по оцінці інноваційного розвитку регіонів показав, що методика кількісної оцінки використовує дані Євростату (для країн ЄС), в США це дані Бюро статистики зайнятості США, дані офісу патентів та торгових марок США. В переважній більшості оцінок використовуються статистичні методи, зокрема факторний та кластерний аналізи при середній кількості аналізованих показників 7-10. Для всіх досліджень по кількісному оцінюванню характерно широке трактування інновацій та визнання різноманіття факторів, які на них впливають. Такий підхід до оцінювання обумовив неможливість використання одного або декількох впливових факторів (наприклад питома вага витрат на дослідження і розробки в валовому регіональному продукті або питома вага сільськогосподарських угідь які обробляються за новими технологіями, кількість виданих патентів та охоронних документів на душу населення).

Ознайомлення з дослідженнями провідних зарубіжних науковців показують, що всі вони базуються на включенні в аналіз значної кількості показників, в тому числі і опосередкованих, які характеризують освітній рівень працівників, кількість інноваційних підприємств. Достатньо дискусійним є дослідження Р. Флориди, який для оцінки інноваційного розвитку регіонів використовує лише п'ять показників, зокрема автор показник кількості патентів на душу населення називає індексом інновацій [9]. Безумовно не потрібно абсолютизувати цей показник тому, що не всі інновації можуть бути запатентовані, крім цього не всі інновації патентуються. Наступним аргументом є те, що не всі патенти комерціалізуються і стають інноваціями та патентна активність не завжди має пряму залежність з результативністю інноваційної діяльності. Для більш повної оцінки створюються комплексні системи оцінки інновацій, які включають достатньо велику кількість показників, які безпосередньо мають відношення до інновацій так і показники, що мають опосередкований вплив. Флорида Р. акцентує увагу на креативності, яка потребує спеціальних умов для її формування та реалізації. Автор обґрунтовує необхідність наступних змін в соціальному середовищі, які сприяють креативності: розвиток венчурного капіталу; розповсюдження аутсорсінгу;

тісна співпраця між малими і великими фірмами, університетами та урядом; висока мобільність населення; розвинута міська мережа [9].

Слід зазначити, що при даному підході креативність стає дедалі ближчою до поняття інноваційна активність. В них багато спільних індикаторів які використовуються в оцінці.

Серед недоліків використання статистичних даних для оцінки інноваційного розвитку регіону слід віднести: неможливість або складність внесення змін в форму статистичного спостереження, виходячи з мети конкретного дослідження; агрегований характер статистичних даних; проблеми охоплення статистичним спостереженням інноваційних фірм, надійності і об'єктивності одержаної інформації. Слід зазначити, що недостатність уваги статистиці науково-технічного потенціалу, інноваційній активності фірм, фермерських господарств знижує ефективність прийняття управлінських рішень по підтримці і фінансуванню інноваційного розвитку регіону і аграрного сектору зокрема.

Перевагою зарубіжних досліджень інноваційного розвитку регіонів є те, що вони ставлять собі за мету не тільки інформаційний аспект, скільки наголос робиться на аналітичних дослідженнях та пропозиціях покращення для всіх учасників інноваційного процесу.

Наприклад в рамках дослідження Regional Innovation Scoreboard (2018) не тільки здійснювались порівняння європейських регіонів по показниках інноваційного розвитку, але також проводилась оцінка ефективності використання фінансових ресурсів ЄС, направлених на розвиток інновацій в регіонах(аналізується Структурний фонд і Рамкова програма). Для цього програма Структурного фонду аналізувалась в розрізі напрямів на які виділялися кошти і відповідно по них розраховувались наступні показники:

1. обсяг одержаної регіоном субсидії з бюджету ЄС;
2. відношення загальної вартості проекту до обсягу одержаної субсидії з бюджету ЄС;
3. кількість учасників проекту, що фінансується з приватного сектору в розрахунку на 1000 жителів регіону;
4. питома вага малих і середніх підприємств в числі учасників фінансування з приватного сектору [10].

В процесі дослідження автори використали кластерний аналіз для типологізації регіонів по ефективності використання коштів Структурного фонду. Кластерний аналіз дозволив виділити чотири типи європейських регіонів по рівню та ефективності використання коштів фонду.

Переорієнтація вітчизняної економіки на ринки країн Європейського Союзу вимагає реформування аграрного сектору, перехід його на інноваційну модель розвитку та ефективного використання економічного, природно-ресурсного потенціалу кожного регіону, ключову роль в якому відіграє інноваційний потенціал. Визначальною складовою в цьому випадку, на нашу думку, повинен стати випереджувальний розвиток переробної галузі з її орієнтацією на стратегію інноваційно-інвестиційного розвитку. Це в свою чергу зумовлює необхідність впровадження системи державного стимулювання інноваційного розвитку аграрного сектору всіх регіонів, особливо депресивних.

Першочерговим завданням процесу оздоровлення економіки Карпатського регіону і розвитку його економічного потенціалу є розробка методологічних принципів оцінювання ефективності фінансування інноваційних процесів та визначення напрямів пріоритетного розвитку аграрного сектору кожної області яка входить в регіон.

В сучасних умовах проблеми оцінки інноваційного потенціалу регіону розглядаються українськими і зарубіжними науковцями, які використовують різноманітні підходи. Найбільш використовувані підходи до оцінки інноваційного потенціалу регіону є ресурсний, структурний, процесний та інтегральний.

Існує декілька методик кожна з яких використовує певні підходи до формування структури факторів і методів оцінки. Найбільш характерними є підходи які базуються на оцінці по чотирьох тематичних блоках:

1. Умови інноваційної діяльності регіонів / результати інноваційної діяльності;
2. Науково-технічний потенціал регіону;
3. Інноваційна діяльність агропідприємств;
4. Якість інноваційної політики в регіоні.

В рамках існуючих підходів можна виділити три групи методів, які в основному використовуються для визначення умов і факторів та мають суттєвий вплив на інноваційний розвиток регіону: економіко-математичні методи, факторний і кластерний аналіз та методи експертних оцінок.

Висновки. Для виявлення перспективних напрямків інноваційного розвитку аграрного сектору Карпатського макрорегіону, активізації взаємодії державних органів та бізнесу в сфері фінансового забезпечення інноваційних процесів, необхідно використовувати комбінацію підходів в залежності від можливостей одержання потрібної інформації для аналізу та оцінки впливу.

1. Андрощук Г.О. Економічний механізм стимулювання інновацій. *Проблеми науки*. 2000. №1. С.24-30.
2. Колодізев О. М. Методологічні засади фінансового забезпечення управління інноваційним розвитком економіки: монографія Х. : ВД ІНЖЕК, 2009. 278 с.
3. Кириленко О. П. Фінанси : навч. посіб. Тернопіль : Економічна думка, 1998. 163 с
4. Крисальний О.В. Організаційно-економічні особливості інноваційної діяльності. *Економіка АПК*.2005.№8. С.10-13.
5. Малюта Л. Я. Оцінювання рівня інноваційного розвитку промислового підприємства. *Соціально-економічні проблеми і держава*, 2011. Вип. 1 (4). URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2011/11mlyrpp.pdf> (дата звернення 20.03.2021).
6. Україна опустилася в рейтингу інноваційних економік -Bloomberg.URL :https://www.epravda.com.ua/news/2020/01/20/655999/?utm_source=traqli&utm_medium=email&utm_campaign=357&tqid=laLhbHF8XEoBkxci80qdn28mFGDwZxClir3Zwfs (дата звернення 20.04.2021).
7. OECD(2012) Draft synthesis report on innovation driven growth in regions: The role of smart specialization. URL https://community.oecd.org/servlet/JiveServlet/download/20683.37253/Final_Draft_SmSp_OECD_EC291112.pdf (дата звернення 20.03.2021).
8. PWC Consulting/Tsangaris Consult(2002) Involving regions in the European research area. Tuning the territorial conditions to optimize knowledge creation and transfer in Europe. Final report to the European Commission.URL.: ftp://ftp.cordis.lu/pub/era/docs/era_reg_pcw_0102.pdf (дата звернення 20.03.2021).
9. Флорида Р. Креативный класс: люди которые меняют будущее. М.: Издательский дом «Классика XXI». 320 с.
10. European Innovation Scoreboard 2018 report: URL.: <https://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/facts-figures /scoreboards en> (дата звернення 20.03.2021)

References

1. Androshchuk, H.O. "Economic mechanism for stimulating innovation." *Problems of science*, vol. 1, 2000, pp. 24-30.
2. Kolodizjev, O. M. *Methodological principles of financial support for management of innovative development of the economy: monograph*. Kharkiv, VD INZhEK, 2009.
3. Kyrylenko, O. P. *Finances*. Ternopil, Ekonomichna dumka, 1999.
4. Krysalnyi, O.V. "Organizational and economic features of innovation activity." *Ekonomika APK*, vol. 8, 2005, pp.10-13.

5. Malyuta, L. Ya. "Assessing the level of innovative development of an industrial enterprise." *Socialno-ekonomichni problemi i derzhava*, vol.1, 2011, sep.d.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2011/11mlyrpp.pdf. Accessed 20 Apr.2022.
6. "Ukrayina opustilasya v rejtingu innovacijnih ekonomik." Epravda www.epravda.com.ua/news/2020/01/20/655999/?utm_source=traqli&utm_medium=email&utm_campaign=357&tid=laLhbHF8XEoBkxci80qdn28mFGDwZxCliiR3Zwfs. Accessed 20 Apr.2022.
7. OECD. *Draft synthesis report on innovation driven growth in regions: The role of smart specialization*. 2012, community.oecd.org/servlet/JiveServlet/download/20683.37253/Final_Draft_SmSp_OECD_EC291112.pdf. Accessed 20 Apr.2022.
8. PWC Consulting/Tsangaris Consult. *Involving regions in the European research area. Tuning the territorial conditions to optimize knowledge creation and transfer in Europe. Final report to the European Commission*, 2002). cordis, [ftp://ftp.cordis.lu/pub/era/docs/era_reg_pcw_0102.pdf](http://ftp.cordis.lu/pub/era/docs/era_reg_pcw_0102.pdf). Accessed 20 Apr.2022.
9. Florida, R () *Kreativnyj klass: lyudi kotorye menyayut budushee* [Creative class: people who change the future]. Moscow: izdatelskij dom «Klassika XXI»,1999.
10. *European Innovation Scoreboard 2018 report*, ec.europa.eu/growth/industry/innovation/facts-figures/scoreboards_en. Accessed 20 Apr.2022.

УДК 332.025

doi: 10.15330/apred.2.18.64-73

Щур Р.І.¹, Плєць І.І.², Мацьків В.В.³, Білошкурська Н.В.⁴

ЗАСТОСУВАННЯ ДОСВІДУ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН ЩОДО ЗДІЙСНЕННЯ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ

¹Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра фінансів,
вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ,
76018, Україна,
тел.: 0342752351,
e-mail: roman.shchur@pnu.edu.ua,
ORCID ID: 0000-0001-9945-3939

²Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра фінансів,
вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ,
76018, Україна,
тел.: 0342752351,
e-mail: ivan.plets@pnu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0002-9649-6770

³Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра фінансів,
вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ,
76018, Україна,